

Jaguár Új filmek

Egy kis gúnny, egy kis érzelmesség, egy kis cinizmus: ez Heltai. És ez a Jaguár, egyik legjobb regénye is. Meg persze könnyedség, bravúr, elegancia. És sok ötlet, sok szellem. Fordulatok, váratlan csattanók. A századvég nagyvárosa: kabarék, kávéházak, bohémek. Vagyis újságírók, színészek — de inkább csak színésznők — pincérek, zeneszerzők és fellalálók. Valami a régmúlt időkől, valami a századfordulóból. Ez Heltai, és lehet, hogy nem is több. Modernebb izgalmakhoz szokott közönségünknek talán egy kissé ódivatú.

Persze kedvesek, rokon-szenvesek a Jaguár alakjai, úgy ahogyan Heltai megírta és ahogyan most ebben az új magyar filmben Dömölky János megkísérelte őket megleveníteni. Miért ne lennének még ma is érdekesek ezek az örökké pénzzavarban szenvedő és örökké szerelmes újságírók? Mák Pista, az alanyi költő, Csontos, a titkos drámaíró, Comtesse a divatrovat szelíd vezetője és a titokzatos, hallgatag Jaguár, akiről azt mesélik, volt már katonatiszt, rikkancs, erőművész, japán tolmács és párbajhős is. S a többiek, Vegyes Benő, a szentimentális uzsorás, Általános bácsi, a szigorú lap tulajdonos, Tavaszmezei Panni, a könnyűvérű primadonna és a szép Ella, Általános bácsi lánya, akibe mindenki szerelmes.

Amikor pedig megtudjuk, hogy veszély fenyegeti ezeket a kedves fiúkat, még jobban a szívünkbe zárjuk őket. Általános bácsi ugyanis meg akarja szüntetni a la-

pot, a Krajcáros Igazságot, amelyből élnek, mert ráfizet, az újság nem üzlet: hiányzik belőle a szenzáció. A sóhajtozó szerelmes ifjak erre hirtelen cselekedni kezdenek és ennek nyomán meg is születik a szenzáció, felledül a lap, dől a pénz — persze csak Általános bácsihoz — és mindenki boldog. De csak egy pillanatig, vagy talán addig se. A zavartalan derűre egy sötét bűntény vet árnyékot. S már itt is a krimi, frakkos, elegáns, választékos modorú, álarcos betörőivel, vagyis az eddigiek modorában, tehát nem félelmesen, nem vérrel és verekedéssel, rettegéssel, hanem könnyedén, elegánsan. Szecessziós krimi látunk. Végül természetesen minden megoldódik, minden kiderül. Főlényes, szellemes csattanóval zárul a történet.

Mindez nem kellemetlen. Csak egy kicsit jelentéktelen, csak éppen semmiféle hatást nem kelt. Akármilyen finoman mulattat is, egy kétfőre elfelejtjük. A furcsa alakokkal, a különös kávéházakkal, a külkelki színházakkal, az operettekkel, a régi híradókkal, a katonazenekarokkal és az öreg utcákkal együtt. Legtovábbban talán a kitiűnő színészek játéka él bennünk. Mensáros László titokzatos Jaguárja, Major Tamás hangoskodó Általános bácsija, Bodrogi Gyula szelíd Comtesse, Pathó István ábrándos Mák Pistája, Garas Dezső elpusztíthatatlan optimizmusú Csontos, Töröcski Mari Pannija és Bárdi György érdekes uzsorása.

Ö. L.

Senki sem akart meghalni

Nemcsak történelemkönyvekből, a múlt nagyon közelről visszhangzó dokumentációjából tudjuk, a második világháború korántsem fejeződött be a győzelem napjával, a Reichstagra kitűzött vörös zászlóval, Nürnberggel, a fasizista Németország megosztásával. A bunkerek közül kibújt emberek között ottmaradtak a náciizmus hangos és csendes katonái. Riadtan ugyan, de annál nagyobb elszántsággal, hittel a már valós, ám részükre elképzelhetetlen legyőzést megvárásában. Feszülten várva a józanul lehetetlent, örökös rettegésben tartva az eke szarvát már fogni kész parasztot, a malomban öröklőmolnárt; éberben vigyázó puskát kényszerítve az éjszakai alvó mellé, pisztolyt a vánkos alá. Embereiről és embervesztől csendes forradalom volt ez, míg a világégésből ténylegesen megmaradtak végre megtanultak és mertek nyugodt életet élni.

Erre az alig két évtizede írt történelemre tekint vissza Vitaútasz Zsalakjavicsusz filmje — egy litván falu 1946-os eseményeinek idézésével. Sikollyal, megdöbbenéssel indul, pillanatok alatt exponálva a várható eseményeket: fegyver dörren, s a falu ötödik tanácselnöke is holtan bukik padlóra. A folytatás két szalon bomlik tovább: a megölt elnök fia bosszút keresnek a kiontott vérért, de eltökélt harcosai is az új rendnek. Amit akarnak — a személyes bosszú és a falu belső békéjének megteremtése — tulajdonképpen ugyanazok ellen irányul, mégis e ketősség hiába keres közös medret ebben a szovjet filmben. A szemet szemért jog izgalmas embervadászatra vezeti a nézőt, gyakran kifejezetten krimi-hangulatot árasztva, a hatalomért vívott harc viszont csak árnyéka, félhangra transzponált, kíséző motívuma a megtorlásnak.

Pedig nyilvánvalóan ez utóbbi lenne értékesebb. Sajnos, keveset tudunk meg az emberek viszonylag kis közösségének megannyi problémájáról, a sorsszerűen sürgető hogyan tovább társadalmi érvényű megválaszolás-

atásából. Még akkor is várjuk ezt, ha távolról sem kérhetjük számon Zsalakjavicsusztól egy új barázdát szánt az eke mélységét. De talán többet a szüntelen lövöldözésnél, fedezékbe bújó emberek arcjátékánál, személyes párviadatok, futó szerelemlövöldözések egészében balladai hangvételénél. Igaz, szinte végig lüktet az olasz maffia-filmekből megköstölt láthatatlan feszültség, ami elsősorban I. Gricuszt kitűnő operatőri munkájának eredménye, de mindez nem kárpótol, inkább bosszant egy kicsit elszalasztott lehetőséget. Ha viszont beérjük annyival, hogy dokumentumszerűen képet kapunk egy hatalmi harc közeli valóságának epizódjáról — hasznosan ültünk a moziában.

N. I.

A politikai munka sokoldalú segítsége — a Pártélet júniusi számában

A politikai életben sincs nyári pihenő — ezt bizonyítja a *Pártélet* bővített terjedelmű júniusi száma. A párt Központi Bizottsága folyóiratának hasábjain helyet kapnak az ideológiai és szervezeti élet valamint a gazdaságirányítás reformjainak időszerű kérdései, illetve a szocialista hazafiság és proletár nemzetköziség gondolatai.

A IX. kongresszus óta eltelt hónapok *tagfelvételi tapasztalatait*, s az abból lezárt feladatokat elemzi írásában Tóth Mátyás, a Központi Bizottság osztályvezetője. Gyenes András, a Központi Bizottság osztályvezető helyettese azt fejtegeti, mi előzte meg az *európai kommunista és munkáspártok értekezletét*, s mit tükröznek a tanácskozás dokumentumai. Csátori Dániel kandidátus a magyar és szocialista tapasztalatok figyelembe vételével szól a *hazafiság és a nemzetköziség* szervezéséről. Figyelemre méltó a *Központi Ellenőrző Bizottság közleménye*.

Ismét hasznos és konkrét segítséget kapnak tudatformáló munkájukhoz a propagandisták. A nagy októberi jubileumot szolgáló rovatban

Pedagógusok kitüntetése

A pedagógus nap alkalmából különböző felsőoktatási intézmények — egyetemek, főiskolák, tanító- és óvónőképző intézetek — oktatóit tüntették ki csütörtökön délután a Művelődésügyi Minisztériumban. Ötvenen kapták meg „Az oktatásügy kiváló dolgozója” miniszteri kitüntetés, többen miniszteri dícséretben részesültek, számos dolgozó kapott „Kiváló dolgozó” kitüntető jelvényt. A kitüntetéseket dr. Polinszky Károly művelődésügyi miniszterhelyettes nyújtotta át.

Hasznos tapasztalatcsere volt

Befejezte munkáját az olajbányászati vándorgyűlés

Két napig — szerdán és csütörtökön — Szegeden tanácskoztak a magyar szénhidrogén-kutatás szakemberei. Tegnap délelőtt és délután a két szekció folytatva munkáját. A mélyfúrás szakterületével foglalkozó csoport résztvevői előtt hét előadás hangzott el. Dólesschall Sándor a kutatás koncentrációjának gazdasági vizsgálatáról, Győry Gyula és Tornyai Géza az algyői mező fúrástelepitési és kútkiképzési problémáiról, Hollandy József a gyémántfúráskutatásban betöltött szerepéről, Götz Tibor és Hegyi Ferenc az algyői terület néhány fúrástechnikai kérdéseiről tartott beszámolót a délelőtti ülésen, majd a résztvevők vitája következett.

A délutáni szekcióülésen Mácsik József a fúrási sebesség növelésének újabb eredményeiről, Hingl József az irányított ferdefúrások szerepéről, Magyar Miklós a beléscsőszerűségek felderítésének és javításának módszereiről tartott előadást. A mélyfúrási szekció munkája vitával ért véget.

A művelés és termelés technológiai szekciónál ugyancsak hét előadást hallgattak meg a résztvevő szakemberek. Dr. Gyulai Zoltán a vízkiszorításos művelésnél jelentkező inhomogenitásról, Hornyos János és Óri Viktor az algyői mező korszerű réteg- és kútvizsgálati módszereinek, elvi és gyakorlati kérdéseiről, Pápa Aladár és Falucska Lajos az algyői mező olaj-

gazdag történelmi visszapiantás méri fel a Szovjetunió nemzetközi tekintélyének növekedését. Egy másik írás arról ad képet, milyen formában *képezik tovább* az SZKP pártaktivistáit. Ide kapcsolódik a *magyar pártoktatási módszerek hatékonyságáról*, a szakosodás jelentőségéről készített cikk, valamint a *társadalmi és családi ünnepek* időszerű szervezeti és ideológiai vonatkozásairól szóló írás.

Több szerző segített gondolattal a gazdaságirányítás reformjának közelgő bevezetését. Ezek között található a *munka szerinti elosztás elvének* változásait értékelő konzultáció, s itt számolnak be nagyüzemi párttitkárok a készülődés politikai és gazdasági tennivalóiról. A *pártcsoportok* fontos munkájáról szóló írás mellett — amely a pártalapszervezetek életét segíti — cikket közöl a *Pártélet* a *szakszervezeti mozgalom XXI. kongresszusáról*, bővebben elemelve az érdekvédelmi szervezettel új és megnövekedett feladatait.

A folyóirat tapasztalatcsereére érdemes cikket közöl az ENSZ által meghirdetett *idegenforgalmi év* alkalmából.

Szemléltetőeszközök kiállítása

Ősszel Budapesten lesz a IV. Nemzetközi Politechnikai Szeminárium és ezzel párhuzamosan kiállítás nyílik az iskolai tananyag korszerű elsajátítását segítő szemléltető eszközökből, taneszközökből. Ennek egyik előzményeként rendeztek taneszközügyi kiállítást Csongrád megyei és Szeged óvodáinak, általános-, közép- és szakiskoláinak nevelői-tanulói készítette eszközökből a megyei és városi tanács művelődésügyi osztályai, a Pedagógus Szakszervezet és

és gázgyújtó berendezéseinek tervezéséhez szükséges kísérletekről beszélt előadásában a délelőtti ülésen.

A délutáni programban Gombos Zoltán az algyői mező földgáz-termelésének lehetőségeiről, Peti László a szegedi medence gázföldgáz üzeméről és a termékek iránti igényről, míg Pápay József az ideiglenes gázelőkészítő berendezések optimális üzemviszonyainak meghatározásáról tartott előadást. Az előadásokat ebben a szekcióban is vita követte, majd a kétnapos vándorgyűlés befejezte munkáját.

A szénhidrogén-kutató szakemberek szegedi vándorgyűlése igen hasznosnak bizonyult. Jurátovics Aladár, a Nagy-alföldi Kőolaj-termelő Vállalat szegedi üzemének vezetője elmondta, hogy a különböző szakterületen dolgozó elméleti és gyakorlati szakemberek szimpóziumja jelentős segítséget nyújt az itteni kutató- és termelőmunka mindennapi tevékenységéhez, mivel sokoldalúan kicserélték tapasztalataikat a kétnapos tanácskozás résztvevői.

Kenyérgondok Kisteleken

Miért nem segített az új kenyérgyár?

Néhány hónappal ezelőtt helyezték üzembe a kisteleki kenyérgyárat. Mindenki azt hitte, hogy elegendő és jó minőségű kenyér kerül majd ki a kemencékből. Sajnos, nem így történt. Már a tervezésnél nem számoltak azzal, hogy Kistelek és környéke fogyasztóinak napi 70 — 72 mázas kenyér az igénye, ezzel szemben az új kenyérgyár legfeljebb 30 — 32 mázas kenyeret tud sütni.

Még nagyobb a probléma a kenyér minőségével. Ezek a gondok nagyon összetett jellegűek. Az üzemvezető — aki néhány napja került az üzem élére — elmondotta, hogy az FMK 4 jelzésű kemencék hőcirkulációs rendszerei, s itt nem mindig lehet biztosítani a megfelelő hőt. Különösen a 2 kilogrammos kenyerek sok esetben gyenge sütőűek. A másik ok, hogy a malomipar nem tud egyforma lisztet biztosítani és ezáltal a technológia nem minden esetben érvényesül.

Az üzem vezetője egész sor hibát tár fel: nem működik a tesztasztosztó gép, de működése nem is előnyös, mert 224 dekagramm helyett 240 dekagrammot adagol a rossz térfogatmérő. A tesztasztosztó gép működés közben szétroncsolja a tesztaszkívázt, s ezzel a kenyér minősége is romlik.

Nem jó a sóoldó készülék sem, melynek az lenne a rendeltetése a higiénikus sütés mellett, hogy a darabos sőt feloldja és egyenletesen vigye be a tésztaába.

A felsoroltakon kívül még sok más bosszantó apró hiba is előfordul, amely megviseli az ott dolgozókat idegeit. Karikatuárba illő a dolog,

a TIT Szegeden, a Horváth Mihály utcai képtárban. A tegnap délelőtti megnyitóra jügoszláviai vendégek is érkeztek: Berkes László, a szabadkai pedagógiai intézet vezetője, Koprulov Károly, biológiai tanácsosa, Drágin Jova és Iván Gyula iskolaigazgatók. Dóme Mihály, a megyei tanács vb művelődésügyi osztályának vezetője méltatta a kiállítás jelentőségét, ami a közel egy évtizede már tantervben szereplő politechnikai és egyéb gyakorlati jellegű oktatás iskolai munkáját reprezentálja.

A szegedi oktatási intézmények anyagát Mező János és Zalavári József tanárok rendezték. Ott közép- és tizenhat éves általános iskola egy esztendő munkájának eredményeképpen mintegy 600 különféle tárggyal illusztrálja a szegedi középiskolákban folyó gyakorlati foglalkozás, a szakközépiskolai szakmai képzés, valamint az általános iskolai fizika, kémia, matematika, kézimunka oktatás, illetve az alsó tagozatos osztályokban alkalmazott szemléltetési eszközök színvonalát. Csongrád megye 106 óvodájának, 200 általános- három közép- és két szakközépiskolájának pedagógusai, diákjai közel 900 különféle tárgyat mutatnak be, melynek rendezője, Rácz János megyei szakfelügyelő elmondta: valamennyi iskolai tantárgy anyagát összegyűjtötték, melyek az oktatás szemléltetési céljaira készültek, s melyek alkalmasak a nevelők továbbképzésének segítésére is. Június 5-én nagyszabású továbbképzési program kezdődik Szegeden, ahol a kiállítási anyagának elkészítését, felhasználási módját, lehetőségeit tanulmányozzák. A kétnapos ankét után a nevelők üzemekbe, gyárakba, múzeumba, főiskolára látogatnak, — ki-ki szakjának megfelelően —, hogy az iskolai gyakorlati oktatás számára újabb tapasztalatokat szerezzenek.

mert az új kenyérgyár mellett be kellett újra állítani a termelésbe a községben levő régi, elavult üzemet is. A régi üzem elavult berendezéseivel jobb minőségű kenyeret sült, mint a viszonylag korszerűen felszerelt kenyérgyár.

A régi süttőüzem működése viszont akadályozza a község fejlődését. Arra a helyre ugyanis a földművelés- és iparügyi miniszter szöveget vezetett szupermarketet akar építtetni elavult tüzelőháza helyett. A régi süttőüzemet lebontanák, de az új nem tudja a megfelelő kenyérmennyiséget biztosítani.

Közéletünk hírei

A KGST-KÜLDÖTTISÉGEK VEZETŐI FEHER LAJOSNÁL

Fehér Lajos, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese, csütörtökön a Parlamentben fogadta a KGST mezőgazdasági állandó bizottsága budapesti ülésszakán részt vevő küldötteket.

HAZAÉRKEZETT NÉPFRONT-KÜLDÖTTISÉGÜNK VARSÓBÓL

A Hazafias Népfőnt küldötte, amely Erdei Ferenc főtitkár vezetésével tíz napon át tanulmányozta a lengyel testvérmozgalom munkáját, hazaérkezett Budapestre.

PÁRMUNKÁS-KÜLDÖTTISÉG AZ NDK-BÓL

Dr. Arno Hochmuth-nak, a Német Szocialista Egységpárt Központi Bizottsága kulturális osztálya vezetőjének vezetésével csütörtökön német pártmunkásküldöttség érkezett hazánkba. A küldöttséget a Fehérvári repülőtéren Óvári Miklós, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a KB osztályvezetője fogadta.

Egyesült Magyar Szénbányák

A Gazdasági Bizottság határozatot hozott, amely elrendeli, hogy a szénbányászati trösztöket és az Aknamélyítő Trösztöt vállalatokká kell átalakítani. Együttel felhatalmazza a nehézipari minisztert, hogy az így létrejött borsodi, dorogi, közép-dunántúli, mátraaljai, mecseki, nógrádi, oroszlányi, özdvidéki, tatabányai és várpalotai szénbányászati vállalatokat egyesítse. Az új szerv, az Egyesült Magyar Szénbányák budapesti székhellyel működik majd. Az Egyesült Magyar Szénbányák július 1-én kezdi meg őt évre tervezett működését.

Ezek után felvetődik a kérdés: vajon ki a felelős a kisteleki kenyérgyár rossz tervezéséért, a kenyér elfogadhatatlan minőségéért?

Meggyőződésünk, hogy a kenyérgyárban dolgozók nem. A nagy hőségben becsülettel helytállnak és igyekeznek szaktudásukkal jó kenyeret tenni a fogyasztók asztalára. Az üzem vezetése sem hibás, mert rossz berendezéssel és alacsony árral jó terméket előállítani nem lehet. Hát akkor ki? Nem boncolgatjuk tovább a kérdést. Ez az illetékesek feladata: várjuk gyors és határozott intézkedésüket.

Balán Miklós

A könyvhét eseményei

KITÜNTETÉS. Az ünnepi könyvhét alkalmából Vitéz Józsefet, az algyői földművelés- és iparügyi miniszter vezetésével a falusi könyvtérfejlesztésben végzett kiváló munkájáért a Kiadói Főigazgatóság elismerő oklevéllel jutalmazta.

ÍRÓ-OLVASÓ TALÁLKOZÓK. Ma este 6 órai kezdettel a pusztamérgesi művelődési otthonban — Moccsár Gábor és Rigó Béla részvételével — író-olvasó találkozót rendeznek. Szombaton, június 3-án este 7 órakor Gergely Mihály és Hunyadi István találkozik olvasóival. Mindkét helyen könyvkiállítás és vásár is rendeznek.

HAZRÓL HAZRA. Június 4-én, vasárnap a földművelés- és iparügyi miniszter vezetésével a falusi könyvtérfejlesztésben végzett kiváló munkájáért a Kiadói Főigazgatóság elismerő oklevéllel jutalmazta.